NORAKSTS

Lieta Nr. C51001214

SKC–2324/2015

LĒMUMS

Rīgā 2015. gada 15. maijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:

tiesnese referente M. Senkāne

tiesnesis V. Jonikāns

tiesnese A. Vītola

rakstveida procesā izskatīja /Persona A/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2015. gada 3. februāra lēmumu, ar kuru atteikts ierosināt apelācijas tiesvedību.

Augstākās tiesas Civillietu departaments

konstatēja

[1] Ar Jūrmalas pilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2015. gada 13. janvāra lēmumu apstiprināts zvērināta tiesu izpildītāja Aināra Šusta 2014. gada 23. oktobra akts Nr. /numurs/ par parādniekam /Persona A/ piederošā nekustamā īpašuma /Adrese A/ pārdošanu otrajā izsolē, nekustamais īpašums nostiprināts uz ieguvēja /Persona C/ vārda, dzēstas visas uz nekustamo īpašumu zemesgrāmatā ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes.

[2] Jūrmalas pilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā /Datums E/ saņemta blakus sūdzība, ko /Persona A/ vārdā parakstījis zvērināts advokāts Didzis Kalniņš.

Ar Jūrmalas pilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015. gada 27. janvāra lēmumu minētā blakus sūdzība pieņemta, secinot, ka tā atbilst Civilprocesa likuma 442. panta un 443. panta prasībām, un kopā ar lietu nosūtīta izskatīšanai Rīgas apgabaltiesai.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2015. gada 3. februāra lēmumu atteikts ierosināt apelācijas tiesvedību sakarā ar blakus sūdzību par Jūrmalas pilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesas tiesneša

2015. gada 13. janvāra lēmumu.

Tiesnesis konstatējis, ka blakus sūdzību /Persona A/ vārdā parakstījis zvērināts advokāts Didzis Kalniņš, tomēr civillietas materiālos neatrodas ne orderis, ne pilnvara, kas apstiprinātu viņa tiesības pārstāvēt /Persona A/.

Ņemot vērā, ka Civilprocesa likuma normās, kas attiecas uz blakus sūdzības iesniegšanu, nav paredzēts atsevišķs regulējums tiesas rīcībai gadījumos, kad iztrūkst pārstāvja pilnvarojums vai kad blakus sūdzība apelācijas instances tiesai nosūtīta, neievērojot likuma normas par iesniegšanas kārtību, secināts, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 5. panta piektās daļas noteikumiem pēc analoģijas piemērojami Civilprocesa likuma vispārīgie noteikumi, proti, 425. panta otrās daļas 1. punkts un 416. pants.

Civilprocesa likuma noteikumi par blakus sūdzības iesniegšanu ir piemērojami sistēmiski ar noteikumiem par pārstāvību, kā arī sistēmiski ar Advokatūras likuma noteikumiem, ja pārstāvis ir advokāts. Secināts, ka pirmās instances tiesas tiesnesis kļūdaini uzskatījis, ka blakus sūdzība atbilst likuma prasībām.

Ņemot vērā Civilprocesa likuma 82. panta pirmo daļu, 85. panta pirmo un trešo daļu, 86. panta otro daļu, Advokatūras likuma 48.[1] pantu un judikatūru, secināts, ka konkrētajā gadījumā blakus sūdzību iesniegusi persona, kura nav tam likumā noteiktā kārtībā pilnvarota, jo civillietā neatrodas orderis un pilnvara, kas apstiprinātu zvērināta advokāta Didža Kalniņa tiesības iesniegt /Persona A/ vārdā blakus sūdzību. Līdz ar to pirmās instances tiesas tiesnesim bija jārīkojas atbilstoši Civilprocesa likuma 416. panta trešajai daļai, savukārt apelācijas instances tiesai - atbilstoši Civilprocesa likuma 425. panta otrās daļas 1. punktam.

[4] Blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2015. gada 3. februāra lēmumu iesniedzis /Persona A/ pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Didzis Kalniņš, lūdzot to atcelt.

[4.1] Blakus sūdzības iesniedzēja ieskatā, Civilprocesa likuma regulējums ir pretējs loģikas principiem, jo neparakstīts prasības pieteikums tiek atstāts bez virzības, savukārt dokumentu, kuram nav pievienota pilnvara, atsaka pieņemt, lai gan pēc būtības abos gadījumos persona nav paudusi savu gribu uzņemties tiesības un pienākumus, ko rada konkrētā dokumenta saturs.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2007. gada 31. janvāra lēmumā lietā Nr. SKA-76/2007 norādījis, ja tiesnesis konstatē, ka apelācijas sūdzību, pārstāvot pieteicēju, ir parakstījusi persona, par kuras pilnvarojumu lietā nav informācijas, tiesnesim ir jānosaka laiks trūkumu novēršanai.

[4.2] Konkrētajā lietā ne tikai /Persona A/ ir pielaidis zvērinātu advokātu Didzi Kalniņu vest viņa lietas, bet to ir akceptējušas arī trešās personas, proti, tiesa zvērinātam advokātam Didzim Kalniņam kā parādnieka pārstāvim nosūtījusi lēmuma norakstu, kā arī 2015. gada 19. februārī atļāvusi iepazīties ar lietas materiāliem. Tādējādi tiesa ar konkludentām darbībām ir apliecinājusi zvērināta advokāta Didža Kalniņa tiesības vest /Persona A/ lietas.

[4.3] Procesuālo normu ievērošana nav pašmērķis. Katra procesuālā norma ir radīta, lai nodrošinātu kāda lietderīga mērķa sasniegšanu. Eiropas Padomes rekomendācijas Nr. R(81)7 „Par pasākumiem, kas veicina pieejamību tiesai” 8. punktā ir norādīts, ka dalībvalstīm ir jāatsakās no tām procesuālajām darbībām, kam nav lietderīga mērķa.

Blakus sūdzības iesniedzēja ieskatā, atsakoties pieņemt citas personas parakstītu apelācijas sūdzību vai atsakoties ierosināt apelācijas tiesvedību, nepārbaudot procesa dalībnieka gribu, Civilprocesa likuma 452. pants tiek piemērots formāli.

[5] Iepazinies ar lietas materiāliem un blakus sūdzības argumentiem, Civillietu departaments atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2015. gada 3. februāra lēmums ir atceļams un iesniegtā blakus sūdzība nododama Rīgas apgabaltiesai jautājuma izlemšanai par tās pieņemšanu.

[5.1] Attiecībā uz blakus sūdzības iesniedzēja iebildumiem, ka Civilprocesa likuma normas tiek piemērotas formāli, norādāms, ka civilprocess pēc būtības ietver noteikumus un formas, kas stingri jāievēro, iztiesājot tiesā lietu. „Šie noteikumi un formas, kuru pārkāpšana netiek pielaista, garantē puses no to patvaļības. Šī kārtība, šie noteikumi jāievēro ne vien pusēm, bet arī pašai tiesai, kas rīkojas nevis patvaļīgi, bet saskaņā ar stingri noteiktām formām un noteikumiem, kas paredzēti likumā" (*sk. Bukovskis V. Civīlprocesa mācību grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 11. lpp.*).

No minētā izriet, ka gan tiesai, gan pusēm ir stingri jāievēro Civilprocesa likuma noteikumi, jo tikai tā ir iespējams nodrošināt personu vienlīdzīgumu likuma un tiesas priekšā.

[5.2] Civillietu tiesas kolēģijas tiesnesis pamatoti secināja, ka Civilprocesa likumā nav atsevišķi noregulēta tiesas rīcība gadījumos, kad blakus sūdzībai nav pievienota pārstāvja pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu pārsūdzēt tiesas lēmumu. Līdz ar to pēc analoģijas piemērojami Civilprocesa likuma vispārīgie noteikumi, 416. panta un 425. panta otrās daļas 1. punkta noteikumi.

Minēto apstiprina arī fakts, ka likumdevējs 2015. gada 23. aprīlī ir pieņēmis grozījumus Civilprocesa likumā, izsakot 445. pantu jaunā redakcijā, kur otrajā daļā noteikts, ka tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt blakus sūdzību, ja likumā noteiktajā kārtībā un apjomā nav samaksāta valsts nodeva vai blakus sūdzībai nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu pārsūdzēt tiesas lēmumu *(sk.http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf)*.

[5.3] Attiecībā uz blakus sūdzības iesniedzēja iebildumiem, ka zvērināts tiesu izpildītājs un tiesa ar konkludentām darbībām ir apliecinājuši zvērināta advokāta Didža Kalniņa tiesības vest /Persona A/ lietas, norādāms, ka Civilprocesa likums paredz noteiktu kārtību, kādā ir noformējama fizisko personu pārstāvība, kas zvērinātam advokātam kā personai ar augstu juridisko kvalifikāciju būtu jāzina un jāievēro. Pilnvarojuma noformēšanu ar konkludentām darbībām Civilprocesa likuma normas neparedz.

[5.4] Ņemot vērā lietā esošos materiālus, tiesnesis pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī pamatoti atzina, ka ir atsakāms ierosināt apelācijas tiesvedību par blakus sūdzību, jo nebija iespējams pārliecināties par pilnvarojuma esamību blakus sūdzības iesniedzējam zvērinātam advokātam Didzim Kalniņam veikt procesuālas darbības /Persona A/ vārdā.

[5.5] Tomēr no lietas materiāliem redzams, ka blakus sūdzībai par Rīgas apgabaltiesas 2015. gada 3. februāra lēmumu zvērināts advokāts Didzis Kalniņš ir pievienojis 2014. gada 12. martā viņam izsniegtu pilnvaru, kā arī vēlāk izrakstīto orderi *(sk. lietas 98., 99. lpp.)*. Minētais pilnvarojums atbilst Civilprocesa likuma 85. panta trešās daļas noteikumiem un apstiprina arī faktiska pilnvarojuma esamību uz attiecīgās procesuālās darbības izdarīšanas

brīdi – 2015. gada 26. janvāri, kad tika iesniegta blakus sūdzība par Jūrmalas pilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015. gada 13. janvāra lēmumu.

Šādā situācijā ir pamats atzīt, ka lēmumā konstatētie apstākļi neatbilst faktiskajiem un uz tā pieņemšanas brīdi objektīvi nepastāvēja Civilprocesa likuma 425. panta otrās daļas 1. punktā norādītais pamats atteikumam ierosināt apelācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448. panta pirmās daļas 3. punktu, Augstākās tiesas Civillietu departaments

nolēma

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2015. gada 3. februāra lēmumu atcelt un blakus sūdzību nodot Rīgas apgabaltiesai jautājuma izlemšanai par tās pieņemšanu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese (paraksts) M. Senkāne

Tiesnesis (paraksts) V. Jonikāns

Tiesnese (paraksts) A. Vītola

NORAKSTS PAREIZS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas

Civillietu departamenta tiesnese M.Senkāne

Rīgā 2015. gada 15. maijā